การจัดทำราคากลาง “ งานก่อสร้าง ”

งานก่อสร้างที่ต้องจัดจ้างก่อสร้างตาม พ.ร.บ. การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหาร พัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 กฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ หนังสือเวียนที่เกี่ยวข้อง

“ ราคากลาง ” = ราคาเพื่อใช้เป็นฐานสำหรับเปรียบเทียบราคาที่ผู้ยื่นข้อเสนอได้ยื่นไว้ ซึ่งสามารถจัดซื้อจัดจ้างได้จริงตามลำดับ

“ งานก่อสร้าง ” =

- งานก่อสร้างอาคาร
- งานก่อสร้างสาธารณูปโภค
- การซ่อม ต่อเติม ปรับปรุง รื้อถอนอาคาร สาธารณูปโภค ที่มีผลกระทบต่อโครงสร้างหลัก หรือผลกระทบต่อความปลอดภัย หรือมีความจำเป็นต้องมีการควบคุมดูแลการปฏิบัติงานตลอดระยะเวลาดำเนินการ
- งานบริการที่รวมอยู่ในงานก่อสร้าง แต่มูลค่าของงานบริการต้องไม่สูงกว่ามูลค่าของงานก่อสร้าง นั้น

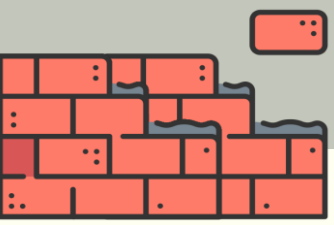

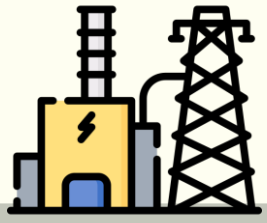

กลุ่มงานก่อสร้าง และหลักเกณฑ์การคำนวณราคางานก่อสร้าง ประกอบด้วย

1. งานก่อสร้างอาคาร
2. งานก่อสร้างทาง
3. งานก่อสร้างสะพาน และท่อเหลี่ยม
4. งานก่อสร้างชลประทาน

* ความหมายและขอบเขตของงานก่อสร้างแต่ละกลุ่มให้พิจารณา ตามประกาศคณะกรรมการราคากลางและขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ (ฉบับที่ 5) ลว. 6 ก.ค. 65

* งานก่อสร้างไม่อยู่ในความหมายและขอบเขตงาน 4 กลุ่ม ให้พิจารณา

- วัตถุประสงค์
- รายละเอียดของโครงสร้าง
- ลักษณะงาน
- ขอบเขตงาน

1. โครงสร้างก่อสร้างหลักใกล้เคียงกลุ่มงานใดใช้หลักเกณฑ์กลุ่มงาน นั้น
2. โครงสร้างก่อสร้างซับซ้อนหลายโครงการ งบประมาณมาก/ใช้เทคโนโลยีพิเศษ/ ใช้หลักเกณฑ์เป็นการเฉพาะตามความเหมาะสม

งานก่อสร้างสัญญาเดียว ประกอบด้วยกลุ่มงานมากกว่า 1 กลุ่มงาน หลักพิจารณา :

- วัตถุประสงค์ และโครงสร้างหลัก มีปริมาณงานของแต่ละกลุ่มงานใกล้เคียงกัน
- แยกรายการก่อสร้างออกเป็นแต่ละกลุ่มงาน และใช้เกณฑ์คำนวณของแต่ละกลุ่มงาน
- แบบฟอร์มสรุปราคากลางงานก่อสร้างทั้งโครงการงานก่อสร้างใช้ของกลุ่มงานที่มีปริมาณงานมากที่สุด
- นำค่างานต้นทุนรวมทั้งโครงการงานก่อสร้างไปคำนวณหรือเทียบหาค่า Factor F จากตาราง Factor F ที่เกี่ยวข้อง

เงื่อนไขและข้อกำหนดเกี่ยวกับราคาและแหล่งวัสดุก่อสร้าง

- ราคาปัจจุบัน => ราคาวัสดุก่อสร้างในช่วงระยะเวลาที่คำนวณราคากลางงานก่อสร้างนั้น
- ส่วนกลางหรือท้องที่ส่วนกลาง => พื้นที่ในเขตกรุงเทพฯ นนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ
- ส่วนภูมิภาค => พื้นที่จังหวัดอื่นที่มิใช่ตามความหมายพื้นที่ส่วนกลาง
- ท้องที่หรือจังหวัดใกล้เคียง => ท้องที่หรือจังหวัดที่มีพื้นที่อยู่ติดกับท้องที่หรือจังหวัด หรือท้องที่ของส่วนกลางที่สถานที่ก่อสร้างตั้งอยู่
- วัสดุก่อสร้าง => ให้หมายรวมถึงครุภัณฑ์ที่เป็นส่วนประกอบ หรือส่วนหนึ่งของโครงการงานก่อสร้างที่ต้องจัดหา และคำนวณรวมในราคากลางงานก่อสร้าง
- การสืบราคา => การดำเนินการเพื่อให้ทราบราคา และแหล่งวัสดุก่อสร้างที่มีความเป็นปัจจุบัน และสอดคล้องกับราคาวัสดุก่อสร้างที่เป็นจริง โดย

  ** ราคาวัสดุที่ใช้คำนวณราคากลาง ให้ใช้ราคาต้นทุนไม่รวมค่าขนส่งและค่าใช้จ่ายใดๆ

  ** ค่าขนส่ง ให้ประเมินตามข้อเท็จจริง หากโครงการก่อสร้างเป็นทางยาว ประเมินจากแหล่งวัสดุก่อสร้างถึงกึ่งกลางของโครงการก่อสร้าง

ราคาและแหล่งวัสดุก่อสร้าง => พิจารณาจาก : ราคาปัจจุบัน ➕ สถานที่ตั้งก่อสร้าง

1. งานก่อสร้างส่วนกลาง

1.1 ราคาวัสดุก่อสร้างตามสำนักนโยบาย และยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์เผยแพร่

1.2 หากไม่มีตาม 1.1 ใช้ราคาวัสดุก่อสร้างที่สำนักงานพาณิชย์จังหวัดใกล้เคียงเผยแพร่ หากเผยแพร่มากกว่า 1 จังหวัด ให้ใช้สำนักงานพาณิชย์จังหวัดที่เผยแพร่ราคาต่ำสุด

1.3 หากไม่มีตาม 1.1–1.2 ให้สืบและใช้ราคาวัสดุก่อสร้างรายการนั้นในท้องที่ของส่วนกลาง หรือในท้องที่ของจังหวัดใกล้เคียง โดยใช้ราคาต่ำสุด

* พิจารณาจากราคาวัสดุรวมค่าขนส่งถึงสถานที่ก่อสร้าง
* ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางจัดทำบันทึกรายละเอียดการสืบและการกำหนดราคาประกอบไว้กับเอกสารการคำนวณราคากลาง

2. งานก่อสร้างในส่วนภูมิภาค

2.1 ราคาวัสดุก่อสร้างตามที่สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสถานที่ก่อสร้างตั้งอยู่เผยแพร่

2.2 หากไม่มีตาม 2.1 ใช้ราคาวัสดุก่อสร้างรายการนั้นตามที่สำนักงานพาณิชย์จังหวัดใกล้เคียงเผยแพร่ หากเผยแพร่มากกว่า 1 จังหวัด ให้ใช้สำนักงานพาณิชย์จังหวัดที่เผยแพร่ราคาไว้ต่ำสุด

2.3 หากไม่มีตาม 2.1 – 2.2 หรือสถานที่ก่อสร้างอยู่ห่างศาลากลางจังหวัด ที่สถานที่ก่อสร้างนั้น ตั้งอยู่เกิน 80 กม. ให้สืบราคาและใช้ราคาวัสดุก่อสร้างรายการนั้นในท้องที่ของจังหวัดที่สถานที่ก่อสร้างตั้งอยู่หรือในท้องที่ของจังหวัดใกล้เคียง โดยใช้ราคาต่ำสุด

* พิจารณาจากราคาวัสดุรวมค่าขนส่งถึงสถานที่ก่อสร้าง
* ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางจัดทำบันทึกรายละเอียดการสืบและการกำหนดราคาประกอบไว้กับเอกสารการคำนวณราคากลาง

การสืบราคา และแหล่งวัสดุก่อสร้างต่างจากที่กำหนด

การสืบราคาและใช้ราคาวัสดุก่อสร้างรายการนั้น จากแหล่งผลิตโดยตรง และหรือจากแหล่งอื่นใดนอกเหนือจากที่กำหนดไว้กรณี ดังนี้

1. โครงการงานก่อสร้างจำเป็นต้องใช้วัสดุก่อสร้างรายการใด มีมูลค่าตั้งแต่ร้อยละ 10 ของเงินงบประมาณทั้งโครงการงานก่อสร้าง
2. โครงการงานก่อสร้างจำเป็นต้องใช้วัสดุก่อสร้างที่กำหนดคุณลักษณะเป็นการเฉพาะ หรือจากหลายแหล่งรวมกัน หรือวัสดุก่อสร้างจากธรรมชาติ
3. ค่าขนส่งวัสดุก่อสร้าง ให้จัดเป็นค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนด และค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นต้องมีตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลาง

   * พิจารณาจากราคาวัสดุรวมค่าขนส่งถึงสถานที่ก่อสร้าง
   * ผู้มีหน้าที่คำนวณราคากลางจัดทำบันทึกรายละเอียดการสืบราคาและการกำหนดราคาประกอบไว้กับเอกสารการคำนวณราคากลาง

คณะกรรมการกำหนดราคากลาง

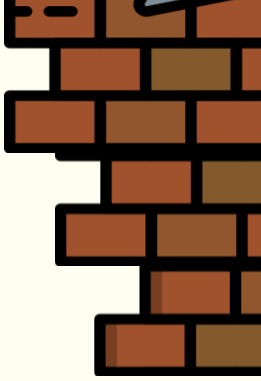

องค์ประกอบ => ประธาน 1 คน กรรมการ 2 คน โดยคำนึงถึงลักษณะหน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นสำคัญ และควรมีผู้มีความรู้เกี่ยวกับการประมาณราคาร่วมด้วย

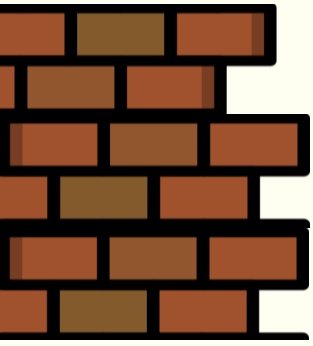

อำนาจหน้าที่ => คำนวณราคากลางตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง เสนอหัวหน้าหน่วยงานผ่านหัวหน้าเจ้าหน้าที่พิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนการจัดทำรายงานขอซื้อขอจ้าง/ จัดทำเอกสารสอบราคา/ เอกสารประกวดราคา/ ประกาศร่างขอบเขตงาน

=> ราคาของผู้เสนอราคารายที่เห็นสมควรจ้างแตกต่างจากราคากลางที่คำนวณไว้ตั้งแต่ร้อยละ 15 ขึ้นไป (ราคากลางเป็นฐาน) ให้แจ้งรายละเอียดการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างนั้น ให้ สตง. ทราบโดยเร็ว

=> แบ่งงวดงาน การจ่ายเงิน และการกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของงานชัดเจนตามหลักวิชาการ ปริมาณงานสอดคล้องกับจำนวนเงินแต่ละงวด

การทบทวนราคากลาง

1. การจัดซื้อจัดจ้าง

หลังจากหัวหน้าหน่วยงานให้ความเห็นชอบราคากลางต้องดำเนินการเผยแพร่ร่างขอบเขต/ รายละเอียดพัสดุ/ ร่างเอกสารเชิญชวนรับฟังความเห็น/ ประกาศสอบราคา/ ประกาศประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์/ ทำหนังสือเชิญชวน กรณีวิธีคัดเลือกหรือวิธีเฉพาะเจาะจงภายใน 30 วัน นับถัดจากวันที่หัวหน้าหน่วยงานให้ความเห็นชอบ มิฉะนั้นจะต้องทบทวนราคากลางให้เป็นปัจจุบัน และขอความเห็นชอบใหม่จากหัวหน้าหน่วยงาน

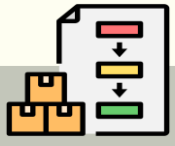

2. การเปลี่ยนแปลงตาราง ค่า Factor F

2.1 กรณีหากยังไม่ได้รับแจ้งเปลี่ยนแปลงหน่วยงานปฏิบัติที่มีอยู่เดิมก่อนได้รับแจ้งการเปลี่ยนแปลง

2.2 หน่วยงานได้รับแจ้งก่อนการจัดทำหนังสือเชิญชวนประกาศสอบราคา/ ประกาศประกวดราคาให้คำนวณราคากลางใหม่และให้เป็นราคากลางในการจัดจ้างก่อสร้างครั้งนั้น

2.3 หน่วยงานได้รับแจ้งภายหลังการจัดทำหนังสือเชิญชวน/ ประกาศสอบราคา/ ประกาศประกวดราคาให้ดำเนินการต่อไปโดยไม่ต้องคำนวณราคากลางใหม่

* “ได้รับแจ้ง” => ได้รับแจ้งเป็นหนังสือโดยให้นับวันที่หน่วยงานลงทะเบียนหนังสือรับเป็นวันแรกของการได้รับแจ้ง แต่หากหน่วยงานทราบจากทางเว็บไซต์กรมบัญชีกลาง สามารถดำเนินการไปก่อนได้รับแจ้งเป็นหนังสือก็ได้

โครงสร้างโดยรวมของหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง

หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง

แนวทางและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง

* หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอาคาร
* หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างทาง สะพาน ท่อเหลี่ยม
* หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างชลประทาน

หลักเกณฑ์การคำนวณค่างานต้นทุน (Direct Cost)	ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานก่อสร้าง (indirect Cost)	ค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนด (Special Cost)	การสรุปค่าก่อสร้างและการจัดทำรายงาน
ถอดแบบก่อสร้าง/ คำนวณค่างานต้นทุน * ราคาและแหล่งวัสดุก่อสร้าง * บัญชีค่าจ้างงาน/ ดำเนินการ * คำนวณค่างานขนส่ง * รายละเอียดเฉพาะงาน (อาคาร ทาง สะพาน ท่อเหลี่ยม ชลประทาน)	Factor F/ ทาง สะพานท่อเหลี่ยม/ อาคาร/ ชลประทาน * ค่าอำนวยการ * ค่าดอกเบี้ย * ค่ากำไร * ค่าภาษี	ค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนด และค่าใช้จ่ายที่จำเป็นต้องมี * ค่าใช้จ่ายกรรมวิธีเฉพาะ * อุปกรณ์พิเศษ/ ค่าตรวจเช็ค * ค่าทดสอบ * ค่าใช้จ่ายป้องกันความปลอดภัย	แบบฟอร์มและการจัดทำรายงานการคำนวณราคากลาง

ที่มา : กรมบัญชีกลาง เทคนิคการตรวจสอบการกำหนดราคากลางงานก่อสร้างตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง

แผนภาพแสดงหลักเกณฑ์การคำนวณงานก่อสร้างเป็นราคากลาง

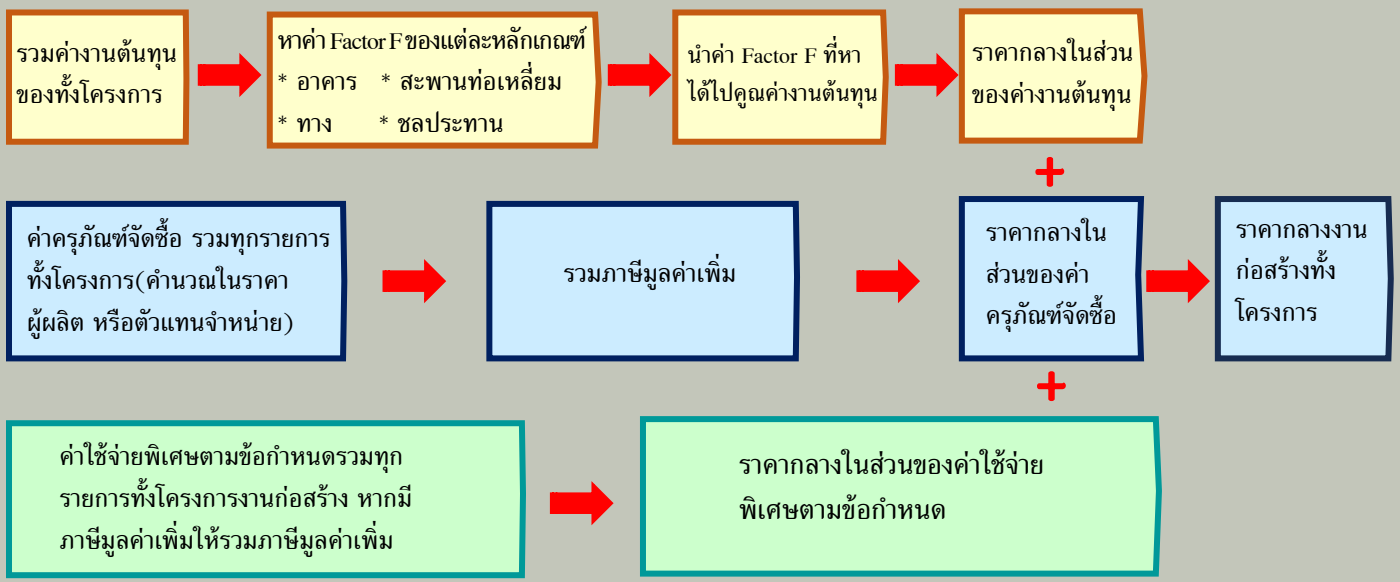

ที่มา : กรมบัญชีกลาง เทคนิคการตรวจสอบการกำหนดราคากลางงานก่อสร้างตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง

การเปิดเผยราคากลาง

1. ประกาศรายละเอียดข้อมูลราคากลาง และการคำนวณราคากลางสำหรับการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินเกิน 500,000 .- บาท

<u>ช่องทางการเผยแพร่</u>

* เว็บไซต์หน่วยงาน
* เว็บไซต์กรมบัญชีกลาง

} แนบรายละเอียดการคำนวณราคากลาง ตาม BOQ บก.01

2. รายละเอียดข้อมูลราคากลาง และการคำนวณราคากลางต้องประกาศกับการจัดซื้อจัดจ้างให้ถือปฏิบัติตามคู่มือแนวทางการประกาศรายละเอียดข้อมูลราคากลาง และการคำนวณราคากลางเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐ กรมบัญชีกลาง

3. แบบฟอร์มรายละเอียดการคำนวณราคากลาง

- **งานก่อสร้างอาคาร** => แบบ ปร4 ปร5 ปร6
- **งานก่อสร้างทาง สะพาน ท่อเหลี่ยม** => แบบฟอร์มสรุปราคากลางงานก่อสร้างทาง สะพาน ท่อเหลี่ยม
- **งานก่อสร้างชลประทาน** => แบบฟอร์มราคากลางงานก่อสร้างชลประทาน

ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

1. พ.ร.บ. การจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560

2. ประกาศคณะกรรมการกลาง และขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดราคากลางงานก่อสร้าง ฉบับที่ 5 ลว. 6 ก.ค. 65

3. หนังสือกรมบัญชีกลาง (ด่วนที่สุด) ที่ กค 0433.2/ว206 ลว. 1 พ.ค. 2562 เรื่อง คู่มือแนวทางประกาศรายละเอียดข้อมูลราคากลาง และการคำนวณราคากลางเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐ